

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. An sit peccatum mortale non adimplere promissionem gratuitam acceptatam in ree gravi? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. r. 122.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

TRACTATUS QVARTVS DE IVRAMENTO SIMPLICITER

ET DE VOTO, ET IVRAMENTO VT EST
promissio Deo facta, &c. atque de eorum Absolutione, Relaxatione,
Commutatione & Dispensatione.

RESOLVTIO PRIMA.

An Reges teneantur in conscientia non reuocare concessionem factam futura successione in dignitate, v.g. Proregis, &c.?

Et quid est dicendum si etiam esset promissio & etiam acceptata? Ex p. 5. tr. 1. 4. & Misc. 2. Rel. 74.

DE tota hac materia doctè & latè disputatur in *selectis disp. part. 1. disput. 29. vbi dub. 7.* ad quaesitum huius resolutionis respondet. In hac quaestione ponendum est, promissionem factam, & acceptatam a promissario obligare promittentem ex iustitia, & non solum ex fidelitate, & propter hanc doctrinam aliqui putant non posse Principem concessionem de futura successione acceptatam reuocare. Alij verò docent posse Principem talem concessionem reuocare, & etiam promissionem. Meum hac in re iudicium est Principem absque graui causa non posse reuocare concessionem semel factam & acceptatam, vt probat ratio primæ opinionis. Secundò exilitimo ex graui causa ob commune bonum posse Principem reuocare prædictam concessionem, & semper consideranda est intentio Principis concedentis, ex circumstantiis enim facile erit iudicare, an voluerit se obligari in conscientia, vel non. Ita Turrianus.

2. Et certè hæc sententia semper Regibus erit consulenda, nam per se videtur contra Principis dignitatem promissionem suam non adimplere. Sed, vt verum fatear, ego difficulter credo quòd Reges in talibus concessionibus volunt in conscientia se obligare; vnde si non contaret de hoc, illos ego non damnarem de mortali, si reuocarent aliquam concessionem de futura successione Proregis, aut alterius dignitatis, quia ratio pro sententia Turriani non est adeò certa, vt contraria opinio non sit probabilis, asserens promissionem etiam acceptatam non obligare in conscientia sub p. m. vt ego ipse satis firmam cum multis Doctoribus in 4. part. tr. 4. resol. 1. 2. 2. & part. 2. tr. 3. Miscellan. resol. 9.

Quæ nunc hæc sequitur.

RESOL. II.

An sit peccatum mortale non adimplere promissionem grauiam acceptatam in re graui? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Rel. 122.

§. I. Affirmatiuam sententiam docet Suarez *relect. de libert. diuina, disp. 2. sect. 2. nu. 22.* Lessius *lib. 2. c. 18. dub. 8.* & alij, quos alibi ego ad fatietatem adduxi, & probabiliter reprobauit. Verum quidam Iurisconsultus cum quodam Theologastro, nostram sententiam in facti contingentia tanquam improbabilem damnarunt. Immeritò quidem, nam est probabilissima, & tuta in praxi, & præter Caietanum, Molinam,

Alibi in Ref. fr. q. & in fine Ref. præcedentis.

Rebelliū & alios alibi à me citatos, nouissimè docet hanc sententiam tanquam probabilioem Ludouicæ Meratus Societ. IESV in *D. Thom. tom. 2. tract. de iust. & iure, disput. 19. sect. 10. per totam.* Dico igitur non adimplere promissionem ex fidelitate, & non ex iustitia, esse tantum peccatum veniale ex genere suo, ac proinde nulla in materia, quamuis graui, vnaquam esse mortale, & rationes huius sententia videlicet apud dictum Meratum, qui fuscè respondit ad omnia argumenta contraria, & ad multa quæ opponit Lessius: vnde, vt dixi, solum ignari vel periculosè negabunt hanc sententiam esse probabilem, & ideo libertati à peccato mortali & ab onere restitutionis quædam Dynastam, qui per multos annos non adimpleuerat promissionem centum viciarum, ad quas dandas ex sola fidelitate se obstrinxerat, nec tunc me ab hac sententia remouebat argumentum quòd carentia rei promissæ, quia erat notabilis, magnum damnum inferret. Quod ei cui promissa fuerat; nam respondeo carentiam hanc non debere appellari damnum à promittente, sed tantummodo à dante, alioquin etiam qui simpliciter proposuisset dare centum aureos alicui, declaransque ei suum hoc propositum, dixisset se daturum, si postea mutaret animum, nec daret, magnum ei damnum inferret. Quando ergo per promissionis violationem, aut propositi mutationem, damnum inferri dicitur, damni nomine intelligenda non est ipsa præcipuè carentia rei, que danda dicebatur, sed detrimentum aliquod aliud ex hac carentia consequens, quod in suis bonis propositi patitur ille, qui decipitur, & cuius causa sit ille, qui non implendo propositum, vel promissum decipit, quod quidem detrimentum dum graue est, graue quoque peccatum committitur, at non contra fidelitatem, sed contra iustitiam, aut charitatem; sed hoc in causa de quo interrogatus fui, non aderat. ergo, &c.

RESOL. III.

Proposita mihi sapius fuit hæc quaestio. An promissio externa legitime ab alio acceptata obliget in conscientia?

Et notatur, quod per accidens aliquando qui non præstat promissionem, potest peccare mortaliter, vt quando sequitur notabile detrimentum propter promissionem non præstatam.

Et an si Sacerdos non ratione stipendiij, sed liberaliter promissit alteri vnum Sacrum animo se obligandi peccet mortaliter omitendo? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. Rel. 9.

§. I. Doctores, qui affirmatiuam tenent sententiam hi sunt, Sanchez *de matr. lib. 1. disp. 5. num. 20.* Lessius *lib. 2. cap. 18. dub. 8. num. 5.* Nauarra *cap. 18. num. 6.* Turrianus *in 2. 2. tom. 2. disp. 6. 2. dub. 16. num. 5.* Valquez *in 1. p. disp. 8. 5. cap. 6. num. 42.* Filliac.